

Är Palestina en stat?

- En normativ analys

Abstract

Idag finns det ingen generell konsensus kring Palestinas statskaraktär. Somliga menar att Palestina är en stat, andra inte. Därför anser vi det är relevant att försöka finna ett ställningstagande i denna fråga. Huruvida Palestina bör betraktas som en stat grundas i vad man avser med begreppet stat och dess användning. Därför har vi tänkt att göra en normativ analys genom att försöka reda ut begreppet och sedan applicera det på Palestina för att slutligen kunna ta ställning i frågan. Vår analys visar att Palestina kan anses vara en stat om man anser att de lyckats förbättra de mänskliga rättigheterna tillräckligt mycket under senaste åren samt om man anser att Israels iblandning ursäktar Palestinas bristande statskaraktär. Men anser man att Palestinas kompletta uppfyllande av mänskliga rättigheter krävs samt ett utan tvekan definierat territorium, oberoende av rådande omständigheter, som relevant så menar vi att Palestina inte bör betraktas som en stat.

Nyckelord: normativ, palestina, stat, rättsstat, montevideo

Antal ord: 9519

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Syfte och frågeställning	3
1.2	Disposition	3
1.3	Avgränsning	4
1.4	Metod	5
1.5	Material	6
1.6	Bakgrund	6
2	Begreppet stat	8
2.1	Montevideokonventionen	8
2.1.1	A) En permanent befolkning	9
2.1.2	B) Ett definierat territorium	9
2.1.3	C) En regering	9
2.1.4	D) Att kunna ingå relationer med andra stater	10
2.2	FN-stadgan	10
2.2.1	Folkets lika rättigheter och självbestämmande	11
2.2.2	Suveränitetsrespekt genom fredlig kommunikation och avhållsamhet från våld	11
2.3	Våldsmonopol	12
2.4	Rule of law- rättsstat	13
3	Ramverk	14
4	Analys	15
4.1	Kriterium 1-4	15
4.1.1	1. En permanent befolkning	16
4.1.2	2. Ett definierat territorium	16
4.1.3	3. En regering	17
4.1.4	4. Att kunna ingå relationer med andra stater	17
4.2	Kriterium 8	18
4.2.1	Israels (utom-)rättsliga inblandning	19
4.2.2	Palestinas rättsapparat	20
5	Sammanfattning	22
5.1	Slutsats	23
6	Referenser	25

1 Inledning

Att vara eller att inte vara en palestinsk stat, det tycks vara den ständiga frågan. Den svenska ny tillsatta socialdemokratiska regeringen valde den 30 oktober 2014 som första EU-land att erkänna Palestina som stat. I och med världssamfundets splittring kring huruvida Palestina bör klassas som en stat eller inte så väcktes vårt intresse för hur man egentligen bör betrakta Palestinas statskaraktär. Tanken med denna studie är således att på vetenskaplig teoretisk grund försöka ta reda på om Palestina bör klassas som en stat. Vi kommer därav utreda begreppet stat för att kunna göra vår analys av Palestina och således besvara vår normativa forskningsfråga.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med vår uppsats är att försöka ta reda på om Palestina kan rättfärdigas som en stat. Därav blir vår forskningsfråga av självklar anledning följande:

- Är Palestina en stat?

Vår frågeställning är av normativ karaktär då vi vill finna ett svar på hur något bör betraktas. Därför blir vår värdering av begreppet stat väldigt betydelsefull för vår analys av Palestina och alltså även för vårt svar på vår forskningsfråga.

Varför vi vill ta reda på Palestinas vara eller icke vara är eftersom vi anser att dagens debatt kring ämnet ofta saknar en redogörelse för varför Palestina lever eller inte lever upp till vad en stat är. Istället menar vi att debatten oftare handlar om olika politiska ställningstaganden samt politiska klyschor som vevas upprepat. Eftersom vi har upplevt argumenten och ståndpunkterna i frågan som väldigt olika så tycker vi att det är på sin plats att vi bidrar till att försöka reda ut detta genom detta statsvetenskapliga forskningsbidrag.

1.2 Disposition

I uppsatsens första kapitel, under rubriken inledning återfinns ett kort stycke som syftar till att förklara varför vi valt att göra denna studie. Under rubriken syfte och frågeställning formuleras det problem uppsatsen ämnar undersöka, här definieras

kärnan i uppsatsen och blir också det som kommer att redovisas för senare. Vidare följs det första kapitlet av rubriken "Avgränsning" som motiverar de val vi gjort i fråga om uppsatsens avgränsningar. Efter detta kommer rubriken "Metod och material" som är en redogörelse av valen vi gjort gällande just metod och material. Här beskrivs den forskningmodell vi har valt som utgångspunkt. Det första kapitlet avslutas med rubriken "Bakgrund" som beskriver situationen vidare och förtydligar varför vi vill reda ut begreppet stat. I kapitel två "Begreppet stat" undersöks, fastställs och operationaliseras de begrepp som definierar begreppet stat. I kapitel tre färdigställs dessa definitioner i form av ett ramverk. I kapitel fyra "Analys" används ramverket på Palestina vilket är uppsatsens intressantaste del. Här diskuteras kopplingar och problematik kring hur Palestina bör betraktas som appliceringen av ramverket kommer att medföra. I kapitel fem "Sammanfattning" så sammanfattas uppsatsen samt förklaringar till dess fortskridande. Där presenteras även vår slutsats i form av resultaten av utfallet från vår analys. Här besvaras uppsatsens frågeställning och vårt ställningstagande av vårt forskningsbidrag.

1.3 Avgränsning

En viktig aspekt tillhörande resonemang kring begreppet stat är den konstruktivistiska teoribildningen som menar att en stats existens enbart baseras på åskådarens uppfattning (Ryngaert - Sobrie, 2011, s.469). Inom det här etablerade perspektivet är en stat accepterade som en stat om andra stater uppfattar den som en stat. I vår undersökning har vi valt att bortse från denna konstruktivistiska teoribildning då vi ämnar undersöka de bakomliggande faktorer som ligger till grund för erkännandet och inte själva erkännandet. Således kommer vi inte att uppmärksamma det här som ett kriterium vars innebörd skulle kunna leda fram att Palestina är en stat om en annan stat ser staten ifråga som en stat. Det är mycket rimligt att fortsättningsvis också applicera vårt ramverk på andra fall än Palestina, vi har dock valt att hålla oss till just Palestina eftersom enheten är det vår fråga intresserar sig av. Detta då vi tycker att just denna fråga är väldigt intressant och mycket relevant med anledning av den svenska regeringens nyliga erkännande av Palestina som stat.

1.4 Metod

Vi har valt att göra en normativ analys då vi vill finna ett svar på om Palestina är en stat. Detta då normativa frågor kan anses vara frågor om hur något *bör* vara och hur det kan *rättfärdigas*. (Badersten s.7) Om Palestina bör betraktas som en stat eller inte råder det ej samstämmighet kring, varav vi tycker det känns intressant att göra denna normativa analys och således anta uppgiften att försöka skapa ett så välgrundat och rättfärdigat ställningstagande som möjligt. Åsikter om vilka värden som begreppet stat rymmer och hur Palestina förhåller sig till dem går isär. Det är dock i det här sammanhanget viktigt att påpeka att vi medvetet valt att lägga upp studien efter en normativ värdeanalys och inte efter en empirisk värdeanalys. En empirisk värdeanalys visar vilka värden som människor faktiskt har och en normativ värdeanalys syftar till att finna vilka värderingar som är önskvärda. (Badersten, 2006, s.37) Det finns även en ytterligare väletablerad metodologisk analysmetod, nämligen den konstruktiva analysen. Den känns dock i detta sammanhang väldigt avlägsen då de syftar till att ta reda på vad som kan uppnås och kan således ses bygga på en redan empirisk eller normativ analys. (Badersten, 2006, s.38) Universitetslektorn Björn Badersten som jobbar på statsvetenskapliga institutionen har valt att profilera sig inom normativ metodologi och menar att normativ forskning på samma sätt som empirisk forskning vilar på en kunskapsgrund som är beroende av våra begrepp och våra perspektiv. (Badersten, 2006, s.5) Även Jan Teorell och Torsten Svensson som är docenter i statsvetenskap instämmer och säger att all forskning är subjektiv och att normativ forskning därav är minst lika adekvat som empirisk och konstruktiv forskning trots en vanligt förekommande föreställning om att normativ forskning skulle vara mer subjektiv. (Teorell, 2007, s.29) All forskning och inte minst normativ forskning måste dock visa upp god intersubjektivitet, och det är där dess frågeställnings adekvata status definieras enligt Badersten. (Baderstens, 2006, s.74) Intersubjektivitet innebär att kunskapen är tillgänglig för andra och ses vanligen som ett krav för vetenskap. Med tillgänglig menas generellt att studien ska vara så pass redovisad för att den är kritiserbar samt reproducerbar. (Badersten, 2006, s.75 & 76) Vi anser därför det vara av största vikt för vår slutsats att vi i denna uppsats försöker visa våra ställningstaganden, bakomliggande faktorer samt vårt strategiskt valda upplägg så noggrant som möjligt med tydligt redovisade kausala samband.

Vi kommer rent konkret att i denna uppsats använda oss av en enligt Björn Badersten så kallad ”Normativ givet att-analys”. (Badersten, 2006, s.44) Det innebär att vi kommer försöka svara på vår forskningsfråga ur ett visst angivet teoretiskt ställningstagande. På så sätt antar vi en relativistisk åskådning vilket innebär att vi anser vår vetenskap utgå från våra val av begreppsdefinitioner och användningar. Vi kommer först att försöka reda ut vad en stat är för något och så skapa ett teoretiskt ramverk för begreppet stat. För att göra detta kommer vi söka efter så väletablerade åsikter som möjligt inom tidigare forskning för att söka efter så hög grad av konsensus som möjligt. I vår teori kommer vi även ta fram operationaliseringar för att kunna gå vidare i analysen och applicera vår teori på

empiri. Ur det normativa ställningstagandet som vårt ramverk slutligen kommer utforma så kommer vi sedan att analysera om Palestina bör rättfärdigas som en stat eller inte.

1.5 Material

Vårt material för vår metoddel utgår huvudsakligen från Björn Baderstens bok ”Normativ Metod – Att studera det önskvärda”. Den boken anser vi utgör en bra och bred grund för normativ metod som flera andra metodologiböcker oftast enbart tycks snudda vid. Därav har vi kunnat skapa vår uppsats ryggrad med hjälp av till största del den boken. I vårt bakgrundstycke och i andra stycken där vi analyserar pågående politiska debatter så har vi främst hämtat vårt material från officiella regeringars och politiska partiers hemsidor. I vårt teoretiska ramverk där vi ska försöka samla relevanta ståndpunkter kring begreppet stat så har vi hämtat vårt material från världsetablerade politiska röster så som FN men även ur tidigare uppmärksammas förklarande forskning. I själva analysen av Palestina har vi försökt samla uppfattningar från observatörer likt människorättsorganisationer och mellanösternexpert som vi hittat sammanställt. Våra källor kommer grundläggande bestå av sekundärkällor då våra resurser under denna uppsats varit begränsade och vi således ansett oss kunna nå ett bättre resultat under den angivna tidsramen med sekundärkällor än primärkällor.

1.6 Bakgrund

Det råder delade meningar inom världssamfundet om vad som kan och vad som inte kan definieras som stat. Erkännandet från andra länder brukar ses som något väldigt viktigt. Den konstruktivistiska teoribildningen menar att en stats existens enbart baseras på åskådarens uppfattning. Ur detta etablerade perspektiv är därför andra staters erkännande av väldigt stor betydelse för den generella synen på en stats legitimitet i världssamfundet (Ryngaert - Sobrie, 2011, s.469). Således innebär det oftast att en stat är en stat om den erkänns som en stat. Ur denna epistemologiska förståelse anser vi det betydelsefullt att analysera vad begreppet stat innebär i strävan att kunna eventuellt motivera ett erkännande av Palestina.

Den 30e oktober 2014 valde den svenska ny tillsatta socialdemokratiska regeringen att för Sveriges räkning erkänna Palestina som stat. Erkännandet kan

anses kontroversiellt då varken USA eller något land som samtidigt som det befunnit sig i EU har erkänt Palestina. Samtidigt har dock en majoritet av världens generellt erkända stater erkänt Palestina, vilket gör situationen intressant (Wallström, 2014). Vi kan här tydligt se att en konsensus kring begreppet stat inte tycks existera. Motiveringar till vad en stat innebär refererar till olika argument samtidigt som vissa av dem generellt verkar anses mer legitima än andra. USA exempelvis menar att en lösning på konflikten mellan Israel och Palestina försvåras vid ett erkännande av Palestina idag. Detta då de menar att Palestinas avsaknad av fred samt aggressivitet mot Israel måste upphöra innan Palestinas gränser kan fastslås på ett framgångsrikt och fredfullt sätt genom erkännandet som stat. USA argumenterar således för att Palestina saknar något kriterium för uppfyllandet av en stat, till skillnad från vad Sverige anser (USUN, 2012). Åsikterna går dock även isär även i Sveriges Riksdag. Detta då bland annat Folkpartiet inte anser det rätt att erkänna Palestina. Folkpartiets argument är dock att Palestina inte kan ses som en stat på grund av avsaknad av kontrollerat territorium och regering (Ohlsson, 2014). Socialdemokraterna som varit frontfigurer för Sveriges erkännande av Palestina menar bland annat att ett territorium och en regering finns samtidigt som folkrättsliga principer uppfylls av Palestina (Wallström, 2014).

Man kan tydligt se att argumenten för ett erkännande inte är identiska. Man kan även tydligt se att synen på suveränitet och legalitet skiljer sig då samma statskriterium stundtals används från båda sidor, där den ena sidan menar att kriteriet uppfylls samtidigt som den andra sidan vill belysa dess frånvaro. Förvirringen om vad statsbegreppet innebär blir ännu större då man dessutom kan se att Sveriges Riksdag och USA ibland är helt överens om andra nya staters erkännande, som exempelvis då Kosovo nyligen erkändes (SvD, 2008 b).

Palestina är idag ett land som genomgått stora svårigheter för deras befolkning. Detta då en konflikt både inrikes och utrikes har präglat Palestina till och från under snart ett sekel. Idag existerar oenighet med Israel kring vilket geografiskt område som tillhör vilket land, och kampen om områdena sker med våld utan hänsyn till mänskliga rättigheter. Internt har Palestina präglats av en våldsam maktkamp mellan Hamas och Fatah där arbetet kring mänskliga rättigheter ofta har åsidosatts. Fatah har utgjort huvuddelen av den så kallade Palestinska myndigheten som kommit att bli en palestinsk interregimsregering i strävandet efter fred med Israel. I andra frågor som inte berör säkerhet utgör dock paraplyorganisationen ”Palestinska befrielseorganisationen” (PLO) Palestinas regering. Inom den organisationen är Fatah ledande. Sedan två år tillbaka har dock Fatah och Hamas börjat samarbeta vilket har lett till ett säkrare och förbättrat klimat inrikes i Palestina. (FN, 2013)

Det är mot bakgrund av ovanstående historik, problematik och debatt vi kommer att göra en normativ studie för att ta reda på om Palestina är en stat.

2 Begreppet stat

För att kunna bilda en uppfattning kring huruvida Palestina är en stat så krävs det alltså en utredning kring vad en stat är. I det här kapitlet följer en redogörelse av de definitioner som avser motivera begreppet stat. De här definitionerna motiveras och görs empiriskt mätbara genom operationaliseringar. Dessa definitioner avser att utmytna i ett ramverk kring begreppet som redogörs för i nästa kapitel. Eftersom det inte finns något ramverk med allmänt accepterade kriterium för vad en stat är så kommer detta bli *en* definition - vår definition. Just därför kommer vi motivera våra val med stöd i vetenskap samt i etablerade principer och förhållningssätt för att försöka få en så adekvat definition som möjligt. Vi har valt att göra vår begreppsanalys i följande fallande strategiska ordning. Detta då Nationernas Förbunds grundläggande formulering av Montevideokonventionen utgjorde en språngbräda för oss att hoppa vidare och analysera dagens mer utvecklade Förenta Nationerna och deras mer omfattande stadga och syn på begreppet stat. Här såg vi sedan att både ett våldsmonopol och en rättsstat var beröringspunkter i resonemangen och således naturliga aktörer för vidare analys. Våra kriterier återfinns vi även i tidigare forskning kring begreppet stat då vi samlat in vårt material vilket tyder på en viss legitimitet i sammanhanget. Givetvis skulle vårt ramverk för begreppet både kunnat göras bredare och smalare, men vi har efter vår materialinsamling hittat en analys som enligt oss utgör grundläggande kriterium som vi redovisar för nedan. Vi lägger dock inte vårt huvudfokus på begreppsanalysen då vi ämnar att svara på frågan om just Palestina är en stat i detta begränsade arbete.

2.1 Montevideokonventionen

Montevideokonventionen om staters rättigheter och skyldigheter stiftades 1933 i Montevideo, Uruguay av Nationernas förbund, föregångaren till Förenta nationerna (FN). Således fick konventionens principer en allmänt vedertagen internationell status. Malcolm Shaw som är forskare och specialiserad inom internationell rätt menar att Montevideokonventionen utgör de mest grundläggande och generellt mest accepterade kraven på vad en stat är. Då internationell rätt i användandet av begreppet stat letar efter en grundläggande konsensus så tillämpas ofta montevideokonvention då den anses utgöra en legitim grund då flera länder ställt sig bakom den. Den innehåller fyra kriterier som i dagsläget alltså kan ses som de mest accepterade definitionerna av begreppet stat. Dessa kriterier är: A) en permanent befolkning, B) ett definierat territorium, C) en regering, D) att kunna ingå relationer med andra stater (Shaw, 2003, s.178 & 179).

Montevideokonventionens samtliga delar kommer vi att försöka presentera i ett sammanhang där de kan analyseras och göras mätbara. Det innebär att vi nedan kommer operationalisera de kriterier som kan komma att utgöra begreppet stat.

2.1.1 A) En permanent befolkning

För att definieras som stat krävs en permanent befolkning, det finns inget minst antal invånare för att befolkningen skall kunna ses som permanent (Shaw, 2003 s.178). Med permanent befolkning menas att befolkningen ska vara en bosatt sådan.

Vad gäller det här kriteriet, en permanent befolkning letar vi efter bevis som tyder på att området omfattas av en bosatt befolkning. Här ligger fokus på diskurser där enheters befolkning omnämns. Sådana diskurser bör medföra tillräckligt med bevis för att en enhet ska kunna karakteriseras av en permanent befolkning.

2.1.2 B) Ett definierat territorium

Ett definierat territorium syftar på kravet av ett avgränsat territoriellt område att verka inom. Det här kriteriet syftar inte på geografisk storlek utan betonar ett territoriellt område som onekligen ska kunna kontrolleras av staten i fråga (Shaw, 2003, s.179). Det centrala för det här kriteriet blir följaktligen kontroll och tydliga gränser mot omvärlden.

För att det här ska kunna mätas väljer vi att fokusera på om ett territoriellt område kontrolleras av en överordnad makt. Eftersom diskussionen är rörande hur något uppfattas menar vi att det är lämpligt att analysera det här utifrån begreppet legitimitet och därmed väljer vi att tillämpa den framträdande filosofen och sociologen Max Webers teorier för vår operationalisering av ett kontrollerat territorium. Med "kontroll" menar vi i sammanhanget att det innebär att regeringen kontrollerar och att de boende kontrolleras. För att denna kontroll ska vara legitim utgår vi alltså från Webers tre principer för legitimitet. Dessa tre är legitimitet i form av "rationell legalitet", "tradition" och "karismatiskt uttryck" (Wæraas, 2007, s.282-283). I vårt fall rörande territoriell kontroll innebär det enligt oss; att det finns någon typ av kontrakt mellan medborgare och invånare, att det finns en tanke om en stat i form av en suverän samt att det finns normer om var medborgarna i området anser gränsen gå.

2.1.3 C) En regering

Det krävs någon form av regering eller centralt styre för att ett samhälle ska kunna fungera effektivt. Själva "regeringen" är inte förutsättningen för definitionen stat,

kriteriet syftar på behovet av en politisk sammanhängande struktur snarare än en statsapparat med verkställande och lagstiftande organ (Shaw, 2003 s.180). Kriteriet betonar en central och/eller övermakt som skall bringa ordning i det politiska systemet.

För att mäta huruvida det finns en regering eller inte väljer vi att analysera om det finns en övermakt som bringar ordning i systemet. Som mätinstrument väljer vi att även i denna diskussion lyfta fram Webers teorier om huruvida maktutövande och lydnad blir legitimerat i ett samhälle (Matheson, 1987, s.199). Webers teorier menar i detta fall att en regerings legitimitet vilar på att det finns kontrakt mellan medborgarna och staten, att dessa vilar på ett traditionellt system samt att regeringen ses som något speciellt och karismatiskt i samhället (Wæraas, 2007, s.282-283). Det här når vi genom att analysera det rådande läget i det aktuella fallet.

2.1.4 D) Att kunna ingå relationer med andra stater

Befogenhet till att kunna ingå relationer med andra stater är både ett betonande av existensen gällande staten i fråga samt en indikation på hur viktigt det är med erkännande av andra stater för att slutligen kunna definieras som en stat (Shaw, 2003 s.181). Att en part ingår relationer med andra stater bidrar således till bevis av dess existens för både parten i fråga och de stater som relationer bildas med.

Det här kriteriet som handlar om en enhets relationer med andra stater kan mätas genom att titta på faktiska relationer i form av avtal och överenskommelser som enheten i fråga har stiftat med andra stater. Det här kan rimligen göras genom att titta på handelsförbindelser och diplomatiska förbindelser. Källor som World Trade Organization (WTO) kan komma att bli aktuellt för att nå detta. Utvecklingssamarbete i form av bistånd är också en lämplig faktor gällande att mäta relationer stater emellan vilket kan nås genom att analysera eventuella biståndsgivare till enheten både från länder och mindre organisationer. En sådan här relation visar följaktligen på en gemensam vision om samarbete enheterna emellan vilket gör biståndsrelationer intressanta att mäta.

2.2 FN-stadgan

Förenta Nationerna (FN) är en unik organisation i världen då den kan sägas representera staters gemensamma röst på ett mer legitimt sätt än vad någon annan organisation kan (FN, 2014 c). För ett fullvärdigt medlemskap i FN så måste man definieras som en stat samt sträva mot fred. Det här preciseras i FN:s stadga som bland annat anger FN:s medlemsländers rättigheter och skyldigheter gentemot organisationen och varandra (FN, 2014 b). Med andra ord kan ett FN-medlemskap anses som ett respekterat internationellt erkännande av en stat. Därför har FN i sin stadga resonerat kring vad de anser sig en stat vara. Då vårt tidigare kriterium

Montevideokonventionen hämtades med härledning av länders erkännande av NF är det med samma resonemang som vi anser att länders erkännanden av FN med dess internationellt generellt accepterade status bör kunna ses som utgöra legitima argument kring begreppet stat.

2.2.1 Folkets lika rättigheter och självbestämmande

Egalitetsprincipen i FN:s stadga är en princip om staters likställdhet och bottnar i suveräniteten som ett grundläggande folkrättsligt element (Bring, 2005, s.40). Principen växte fram som sedvana efter den Westfaliska freden år 1648 och är idag inkorporerad i FN-stadgan. Den grundläggande principen ser stater som suveräna såväl internt (maktmonopol inom territoriet) som externt (oberoende i utrikespolitiken). Egalitetsprincipen har dock utvecklats och omfattar ett allt vidare perspektiv av FN. (Bring, 2005, s.40-41) För att stater ska kunna anses jämlika måste de vid vänskapliga relationer sinsemellan dem utgå ifrån att staterna är baserade på folkens lika rättigheter och självbestämmande. Ett folks rätt till självbestämmande understryks i FN:s kolonialdeklaration (Eek m.fl., 1987, s.410). Om stater på dessa plan är ojämlika skapas en obalans i den mellanstatliga relationen där staternas tar på sig olikt stort ansvarstagande gentemot sin befolkning och så ej ses som jämlika parter. Med anledning av ovanstående kan vi komma fram till kriteriet att en stat kräver folkets lika rättigheter och självbestämmande. Vi väljer att kalla det för "Kriterium A".

För att dessa kriterier ska kunna göras mätbara behöver de operationaliseras. I och med det framkommer hur dessa kriterier kan uppskattas empiriskt. När kriterium A - ett folks lika rättigheter och självbestämmande, ska analyseras så finns det utrymme att tolka det kriteriet mycket subjektivt beroende på vilken politisk filosofi som anammas. Vi har därför valt att utgå från allmänt vedertagna definitioner som uttrycks i FN:s allmänna förklaring av mänskliga rättigheter. Där fokus ligger på lika villkor bland alla medborgare i förhållandet mellan stat och individ. Även de demokratiska elementen genomsyrar denna definition och därför anser vi att då ingen folkgrupp kränks av statsmakten utan istället tillgodoses i kombination med demokratiska visioner så präglas folket av kriteriet gällande självbestämmande. Legitim vedertagen information om det här går bl.a. att hitta av organisationen Freedom House. Denna operationalisering av "Kriterium A" anser vi vara grundläggande för sammanhanget vilket också är vad som eftersträvas.

2.2.2 Suveränitetsrespekt genom fredlig kommunikation och avhållsamhet från våld

Friendly Relations-deklarationen är en viktig deklaration inom FN:s stadga som till och med har legal status internationellt. Deklarationen ses som en vidareutveckling av stadgans folkrättsliga formulerade principer. Framförallt utvecklas interventionsprincipens tillämpningsområde och våldsförbudet tolkas så

att det innefattar ett förbud mot väpnade repressalier i fredstid som svar på folkrättsbrott från en annan stats sida (Bring, 2005, s.38). Rent konkret brukar Friendly Relations-principerna uttryckas enligt följande sju punkter:

1. Principen att stater skall avhålla sig från hot om eller bruk av våld;
2. Principen att stater skall lösa sina internationella tvister med fredliga medel;
3. Skyldigheten i enlighet med stadgan, att inte ingripa i angelägenheter som faller inom annan stats egen behörighet;
4. Staternas skyldighet att samarbeta med varandra enligt stadgan;
5. Principen om folkens lika rättigheter och självbestämmanderätt;
6. Principen om staternas suveräna likställdhet;
7. Principen att staterna skall ärligt fullgöra de förpliktelser som de åtagit sig enligt stadgan (Bring, 2005, s.39).

Dessa är dock enbart principer och skapar således ett brett tolkningsspektra. Eftersom Friendly Relations - principerna har en mycket vedertagen ställning i världssamfundet har vi valt att se ett uppfyllande av den här deklARATIONEN som ett underlag för vårt ramverk. Eftersom vi vill särskilja ett statskriterium ur Friendly RelationsdeklARATIONEN från "Kriterium A" så väljer vi att definiera "Kriterium B" till att en stat ska respektera andra staters suveränitet genom att kommunicera med fredliga metoder och avhålla sig från våld".

Kriterium B - Respekt för andra staters suveränitet genom att kommunicera med fredliga metoder och avhålla sig från våld, är något som vi också måste operationalisera för att sedan kunna nå empiriskt. FN-stadgans och vår definition ovan av "fredlig kommunikation" och "avhålla sig från våld" är så pass långtgående att våldsamma humanitära inventioner ska försöka undvika våld till varje pris samt att militära hämndaktioner inte tillåts. Det här kommer vi således specifik att titta efter i framförallt FN:s rapporter och tolkningar men även hos etablerade organisationer med liknande ambitioner.

2.3 Våldsmonopol

Till definitionen av begreppet stat betonar den tyska filosofen och sociologen Max Weber ett relevant kriterium, nämligen ett monopol på den militära våldsanvändningen i samhället (Hettne, 1992 s.59). Med andra ord, ett lagligt sanktionerat våld. Definitionen gällande monopol på den militära våldsanvändningen i samhället betonar alltså "myndighetens" ensamrätt på våld vilket kan förstås som ett medel för att upprätthålla den ordning som en definition av begreppet stat kan kräva. Att se våldsmonopolet som ett medel för tidigare

kriterium under Montevideokonventionen samt FN-stadgan ter sig logiskt för att kunna upprätthålla den samhällsorganisation som krävs i de kriterierna.

Vad gäller det här kriteriet har vi valt att anamma Webers definition som redogjorts för ovan. För att kunna mäta detta blir det lämpligt att konstatera att detta kriterium bygger på ett redan avgränsat definierat territorium och förekomsten av någon sorts legitim övermakt. Det här är således grundläggande för upprätthållandet av ett våldsmonopol och även det som kommer att ligga till grund när en enhets våldsmonopol blir aktuellt att uppskatta empiriskt. Här blir det aktuellt att mäta om brott i stor utsträckning ses mellan fingrarna och om militärens och polisens inflytande anses begränsade. Om exempelvis en terroristorganisation kontrollerar enhetens våldsutövande parallellt med regeringen uppfylls detta kriterium således inte.

2.4 Rule of law- rättsstat

Ytterligare ett kriterium relevant för definitionen av begreppet stat som vi stött på under insamlingen av det empiriska materialet är Rule of law, svensk översättning; Rättsstat. Rättsvetenskapsmannen och tidigare rektorn för Uppsala universitet Stig Strömholm definierar att begreppet rättsstat kännetecknas av att den offentliga maktutövningen, är underkastad rättsliga normer i såväl fråga om förutsättningarna för de offentliga åtgärderna som beträffande själva förfarandet. I begreppet ingår också principen om att den enskilde individen ska kunna påkalla prövning i domstol eller annan oberoende rättslig instans av lagligheten i det offentligas handlande (Strömholm). Ur denna definition förstår vi att rättsäkerhet ska råda, vilket kan förstås som en ordning där individen skyddas från samhällets och andra individers övergrepp genom de lagar och regler som upprätthålls. Rättsstat är ett begrepp som således kan ses som ett kriterium för begreppet stat.

För att mäta huruvida en enhet karakteriseras av begreppet rättsstat vore det rimligt att använda sig av expertkompetens som också nämnts i föregående kriterium. Således kan alltså samtalsintervjuer med kännare/expertter inom området göras för att komma underfund med hur det rättsliga läget ser ut i enheten ifråga. Om tidsbrist råder kan det bli komplicerat att nå dessa personer personligen för att finna tid till intervjutillfälle. Det vi istället kan göra är att titta på rapporter från FN och Sveriges utrikesdepartement skapade av sakkunnigt anställda och utsända observatörer samt rapporter från människorättsorganisationer. Vi kommer primärt att utgå ifrån uppfyllandet av FN:s mänskliga rättigheter samt nationell lagstiftning.

3 Ramverk

Med bakgrund av föregående resonemang tillåter vi oss att ställa upp följande kriterier till vårt ramverk som kännetecknar begreppet stat.

1. En permanent befolkning
2. Ett definierat territorium
3. En regering
4. Att kunna ingå relationer med andra stater
5. Folkets lika rättigheter och självbestämmande
6. Suveränitetsrespekt genom fredlig kommunikation och avhållsamhet från våld.
7. Våldsmonopol
8. Rättsstat

Det framställda ramverket utför grunden för vår analys kring huruvida Palestina är en stat. Det är alltså ur detta perspektiv på en stat som vi fortsatt kommer analysera hur Palestina förhåller sig till ett uppfyllande av begreppet stat. Vi kommer dock enbart att analysera kriterium 1-4 och kriterium 8 då vi anser de vara de grundläggande i Palestinas fall, vilket kommer visa sig i vår analys och sammanställas tydligare i vår sammanfattning. Vår empiri angående situationen i Palestina kommer främst hämtas från väl utarbetade och redovisade rapporter och utredningar.

4 Analys

En stat antas som medlemsland i FN genom beslut i generalförsamlingen på rekommendation av säkerhetsrådet. Vi kommer att applicera vårt ramverk på Palestina som sedan år 2012 har status observatörsstat i FN (FN, 2014 a). Observatörsstatus möjliggör deltagande i debatter och medlemskap i fler FN-organ och i Internationella brottmålsdomstolen (FN, 2012). Observatörsstatus är dock inte ett fullt medlemskap vilket innebär att Palestina i dagsläget inte präglas av internationellt erkännande även fast Palestina erkänns av en klar majoritet av världssamfundets medlemsstater (Loman, 2014). Sverige är en av de stater som erkänner Palestina som en stat, detta sedan den 30 oktober 2014.

Vår empiri är till största del hämtad ur rapporter och från experter inom ämnet. I vissa fall hade vi velat hitta fler motargument, men en del ställningstagande är så vedertagna att vi anser dem tillräckligt legitima. För att få tag på så oberoende material som möjligt för våra skildringar av Palestina så har vi främst utgått från UDs rapporter sammanställda av oberoende människorättsorganisationer samt FNs rapporter. I mer vedertagna frågor har vi valt att använda oss av nyhetsrapportering i vissa fall. Med den intersubjektiviteten anser vi dock ändå ha fått fram en del intressanta slutsatser från vår analys. Detta trots att det givetvis alltid går att få tag på fler samt bättre källor, som primärkällor, om vi gjort en mer omfattande studie.

4.1 Kriterium 1-4

Ramverkets följande kriterier tillhör den s.k. Montevideokonventionen som tidigare redogjorts för, vilka består av: 1) en permanent befolkning, 2) ett definierat territorium, 3) en regering, 4) att kunna ingå relationer med andra stater.

Sveriges regerings erkännande av Palestina som stat hösten 2014 motiveras av utrikesminister Margot Wallström genom att betona att regeringen anser att de folkrättsliga kriterierna för ett erkännande av staten Palestina är uppfyllda. I en debattartikel på den svenska regeringens hemsida skriver Wallström (2014) att:

Det finns ett territorium, om än med icke fastställda gränser. Det finns också en befolkning. Och det finns en regering med möjlighet att uppvisa inre och yttre kontroll. Därutöver har världssamfundet bedömt att Palestina är statsdugligt, det vill säga har förmågan att åta sig de förpliktelser som åligger en stat.

Wallström motiverar Sveriges erkännande av Palestina som stat genom att lägga fram vårt ramverks fyra första kriterium för vad en stat är. Men har hon rätt?

Nedan söker vi finna svaret i forskning och utredningar på frågan om Palestina är en stat, givet våra kriterier.

4.1.1 1. En permanent befolkning

Att en diskurs kring att en palestinsk befolkning existerar visar sig redan i Wallströms uttalande ovan då hon talar om en palestinsk befolkning. Det är dock långt ifrån enbart Wallström som anser detta. FN har gjort en research kring Palestinas befolkning där undersökningar hämtade från bland annat Uppsala Conflict Database samt Instituttt för fredsforskning (PRIO) har sammanställts. De visar på att det finns en palestinsk befolkning som är permanent boende, även om dess permanenta boendeyta har krympt drastiskt de senaste 100 åren. Idag anser FN även att Israel har illegala bosättningar på Palestinsk definierad mark. Detta tyder på att det går ha olika uppfattningar om vad som bör vara ett Palestinskt permanent boende. Men att Palestinas befolkning bör finnas är därmed en generell uppfattning som både FNs rapporter och forskaren Hatem Bazian (som är doktor i islamska studier på Berkeley University) instämmer i. (FN, 2013 & Bazin, 2014, s.40-41) Därav anser vi Palestina uppfylla detta kriterium.

4.1.2 2. Ett definierat territorium

Vad gäller kriterium två, som kräver att ett territorium ska kunna definieras återfinns en viss problematik. Hatem Bazian menar att Isreal knaprar in mer och mer på Palestina, men att det ändå idag finns ett klart uttalat territorium då man nu talar om israeliska illegala bosättningar på palestinskt territorium. (Bazin, 2014, s.40 & 41) Att dessutom politisk samstämmighet inom Palestina självt råder över dess territorium framkom då de mäktigaste styrande rörelserna inom Palestina, ”Fatah” och ”Hammas”, skrev ett försoningsavtal år 2012. (FN, 2013) För resonemanget är det dock också intressant att beakta vad Per Jönsson, Mellanösternkännare vid Utrikespolitiska institutet lyfter fram i diskussionen. Jönsson betonar att Palestina inte har några gränser, eftersom att Israel inte har några gränser. Israels gränser är varken självdefinierade eller fastlagda av något internationellt samfund (Fredriksson, 2014). Att inga fastlagda gränser ser ut att finnas pekar således på att Palestina inte uppfyller det här kriteriet. Även legitimiteten för den territoriella kontrollen blir möjlig att ifrågasätta då åsikterna om legalitet och rådande normer inom det palestinska området går isär bland de boende då både israeler och palestinier hävdar rätten till territoriet (UD, 2014 b, s.9). Avsaknaden av ett definierat territorium skulle rimligtvis kunna försvaras med argument som bygger på att territoriet inte kan definieras eftersom grannen inte heller kan definiera sitt territorium i det aktuella området.

Att det territoriella området onekligen ska kunna kontrolleras av staten i fråga är för kriteriet mycket centralt vilket inte uppfylls då bl.a. israelisk ockupation är närvarande. Folkrättsjuristen Erik Wennerström lyfter fram en enligt honom

grundläggande folkrättsprincip som hävdar att ett icke erkännande av Palestina med hänvisning till israelisk ockupation skulle stå i strid med den folkrättsliga principen om "ingen rätt ur en orätt" (SvD, 2008 a). Vilket innebär att ingen rätt kan skapas genom utövande av orätt. Enligt Wennerström är det således inte möjligt för den Palestinska myndigheten att kontrollera området fullt ut då ockupationen komplicerar kontrollen. Vidare problem finns gällande kontrollen över territoriet i fråga om Gaza där Hamas kontrollerar området. Hamas är stämplad som en terroristorganisation av Israel, USA, EU, Canada och Japan (BBC, 2014). Vilket innebär att det kan komma att bli problematiskt att definiera Palestina som stat utifrån detta kriterium då Hamas komplicerar den Palestinska myndighetens kontroll över området. Det här begränsar således regeringens suveränitet. I Förenta Nationernas rapport visas det dock att det nu finns bättre förutsättningar för inre kontroll med anledning av den palestinska ämbetsmänna- och enhetsregeringens inrättade och försoning överenskommelsen mellan Hamas och Fatah (FN, 2013). Denna försoningsöverenskommelse kan möjligen ses som ett steg i riktning mot ett uppfyllande av detta kriterium och försvarar också till viss del de brister som ser ut att finnas i fråga om kontrollen över territoriet.

4.1.3 3. En regering

I de Palestinska områdena finns den Palestinska myndigheten (PA) som är områdets högsta politiska organ. PA består av presidentens kansli och en verkställande regering menar Sune Persson, docent i Statsvetenskap (Persson). Den här informationen kan styrka Wallströms uttalande om att det finns en Palestinsk regering och följaktligen bör också det tredje kriteriet, en regering, kunna ses som uppfyllt när kriteriet appliceras på Palestina. Dock återfinns problematik även här då något mycket centralt för kriteriet avser en politisk sammanhängande struktur. Med anledning av att den islamistiska rörelsen Hamas vann det palestinska parlamentsvalet 2006 har en konstitutionell kris uppstått mellan presidenten Abbas och den Hamaskontrollerade regeringen (Persson). Den här konstitutionella krisen motsäger att politiken präglas av en sammanhängande struktur eftersom olika mål och medel återfinns i den politiska strukturen. Som tidigare nämnt definierar även flertalet länder Hamas som en terroristorganisation vilket kan komma att problematisera acceptansen från andra stater. Dock motsäger problematiken inte existensen av en regering. För resonemanget innebär det här att ramverkets tredje kriterium kan ses som uppfyllt men att intern problematik finns.

4.1.4 4. Att kunna ingå relationer med andra stater

Med avseende på Palestinas relationer med andra stater finns det mycket som kan ligga till grund för en analys. Då vi gjort en anpassning av våra resurser och vår

tid för detta arbete så har vi valt att här analysera Sveriges faktiska relationer med Palestina. Detta eftersom vi tror vi på så sätt att vi lättast kan finna en analys för huruvida Palestina är kapabelt till att ingå relationer med andra stater. Det här tror vi eftersom vi är från Sverige och således har mer översiktlig koll på Sveriges förbindelser med Palestina än andra länders förbindelser med Palestina samt att vi har svensk information mer lättillgängligt. Våra egna förkunskaper vittnar dessutom om att Sverige och Palestina faktiskt har relationer med varandra. Ett sådant resultat i vår analys skulle leda till att vi inte behöver leta vidare efter ytterligare förbindelser om beviset är tillräckligt starkt och tycks allmängiltigt för uppfyllandet av detta kriterium.

Den 30 oktober 2014 antog Sverige en ny strategi för samarbetet med Palestina för de kommande fem åren. Strategin omfattar ett utökat stöd med 500 miljoner kronor under perioden. Målet är att bidra till upprättandet av ett demokratiskt, självständigt, sammanhängande och livskraftigt Palestina som existerar sida vid sida med Israel i fred och säkerhet (UD, 2014, c, s.1). Den här framtagna strategin är ett relevant exempel som betonar visionen om samarbete parter emellan. Den svenska regeringens erkännande av Palestina som stat är enligt Wallström ett bidrag för att uppnå målet för denna strategi (Wallström, 2014). Utvecklingsamarbete förekommer således för parterna Palestina – Sverige vilket delvis kan rättfärdiga ramverkets fjärde kriterium.

Sett till Palestinas egen befogenhet vad gäller att ingå relationer med andra stater är det relevant att nämna att Palestina ansökt om observatörsmedlemskap i WTO (Olsson, 2009). Då WTO är en betydande organisation för handelsförbindelser bör ett medlemskap också innebära medföljande handelsfördelar vilket kan komma att gynna Palestina. Dock innebär observatörsstatus bara rätten till deltagande, man får inte komma med några egna inlägg (Olsson, 2009). Således kan denna ansökan tolkas som något som pekar på ett uppfyllande av kriteriet. Problematik uppstår dock eftersom att observatörsstatus i WTO inte ger de befogenheter ett fullvärdigt medlemskap skulle ha gett. Analysen visar på Palestinas vilja och ambition till att ingå relationer med andra stater men samtidigt uppvisas brister i befogenheten. Detta gäller dock främst de sammanhäng där Palestina inte erkänns internationellt. Palestinas relationer med de stater som erkänner Palestina präglas följaktligen av en mer accepterad ambition. Om Palestina hade varit en fullvärdig medlem i WTO hade möjligtvis vidare förutsättningar för relationsfrämjande insatser framkommit.

4.2 Kriterium 8

Det sista kriteriet vi har valt att applicera på Palestina är kriterium 8) En rättsstat. I tidigare stycke har vi definierat begreppet rättsstat vilket utgör grunden för följande analys som utgår från statsmaktens underkastning för rättsapparaten samt

skydd för individen. Sveriges Utrikesdepartement (UD, 2014 a) utför genom webbsidan manskligarattigheter.se kontinuerligt omfattande utlandsrapporter med information hämtat från Sveriges utlandsmyndigheter, forskning, ambassader, FN-rapporter samt från fristående väletablerade människorättsorganisationer. Därför har vi valt att utgå ifrån dessa rapporter som vårt underlag och ansett de sträva efter en väldigt hög grad av objektivitet trots att det alltså står en regering bakom dem. Dessa omfattande rapporter görs vart fjärde år. Vi har valt att analysera de två senaste rapporterna som avser år 2007 och 2011 för att samtidigt återknyta till dagens senaste rapportering. Enligt Sveriges Utrikesdepartements rapport gällande år 2007 var det ett år som bidrog till ett väldigt osäkert rättsligt läge i Palestina. Mellan Hamas och Palestinska myndigheten (PA) utspelades en maktkamp internt samtidigt som konflikten mellan Israel och Palestina var mycket påtaglig (UD, 2014a, s.1). Det här kom att vittna om stora rättssäkra brister, vilket blir en naturlig följd av dessa konflikter.

4.2.1 Israels (utom-)rättsliga inblandning

Israel-Palestina konflikten medför problematik för en fungerande rättsstat i Palestina vilket följande resonemang visar. Israeliska kränkningar av de mänskliga rättigheterna och internationell humanitär rätt i form av utomrättsliga avrättningar och oproportionerligt våld gentemot Palestina är förekommande. (UD, 2014 b, s.2) Detta oproportionerliga våld syntes tydligt då FN befarar att konflikten i år skördat 1426 stycken civila palestinska offer samt fyra civila israeliska (OCHA, 2014). Israeliska armén och bosättare ska enligt människorättsorganisationer dessutom ha begått övergrepp mot palestinier utan bestraffning (UD, 2014 a, s.1-2). Både Israel och Palestina har anslutit sig till den så kallade interimsoverenskommelsen från 1995 där de kom överens om att respektera mänskliga rättigheter och rättsstatens principer (UD, 2014 b, s.4). Trots den här överenskommelsen visar de israeliska människorättsorganisationerna HaMoked och B'Tselem i en rapport från år 2007 att frihetsberövade utan rättsprocess samt tortyr mot Palestinier äger rum från de israeliska myndigheterna (UD, 2014 a, s.1-2). Israelisk lag säger sig också begränsa rätts säkerheten för palestinier på grund av säkerhetsskäl. Enligt människorättsorganisationer leder detta stundtals fram till att palestinier ej tillåts advokater under inledande förhör, framtvings erkännanden, samt tvingas sitta fängslade under långa perioder utan rättegång (UD, 2014 a, s.8). Israels Högsta domstol tog år 2006 upp frågan om utomrättsliga avrättningars legitimitet men beslutade enbart vissa restriktioner i frågan vilket enligt B'Tselem ej kommer förändra palestiniernas situation (UD, 2014 a s.3). Enligt FN:s granskning år 2010 har B'Tselems farhågor i detta fall stämt. (UD, 2014 b, s.5) Israeliska beslut fattade till palestiniers fördel kan anses vara ytterst begränsade, vilket syns tydligt då 90 % av alla anmälda våldshandlingar gentemot palestinier lades ner direkt (UD, 2014 a, s.9-10). Det

här i kombination med Israels isolering, ockupering och annektering av Palestinas olika delar bidrar därför till påtagliga brister gällande palestiniernas rättigheter (UD, 2014 b, s.1).

4.2.2 Palestinas rättsapparat

Att palestiniernas rättsäkerhet försvagas av de israeliska konfrontationerna kan konstateras vilket redogjorts för ovan. För resonemanget är det också relevant att fokusera på Palestinas egen rättsapparat då den av självklar anledning är fundamental för rättsstatens fungerande. Vid Hamas lokala valseger och våldsamma maktövertagande av Gaza år 2007 utbröt en kris gällande det palestinska rättsväsendet. Civila och PA-anhängare dödades i Gaza samtidigt som Hamasanhängare dödades på PA-styrda västbanken. Flera avrättningar har skett utomrättsligt, tortyr som är egentligen är förbjudet i Palestina har accepteras samt order från civildomar om frisläppande har inte respekteras. Även yttrande, mötes och föreningsfriheterna censureras brutalt genom våldsamma medel från Hamas och PA som medel i deras maktkamp (UD, 2014 a, s.2). Detta kaos ledet även till en kraftig försämring av Palestinas ekonomi vilket påverkat civilbefolkningen negativt. Ett argument för att försvara Palestinas rättsapparat är det faktum som tyder på att Palestina åtminstone har en överstatlig rättslig struktur. Alla medborgare samt regeringen och parlamentet måste nämligen acceptera PA:s Basic Law (en grundläggande palestinsk lag om medborgliga allmänt gällande rättigheter) samt paraplyorganisationen PLO som den enda rättmätiga utrikesrepresentanten för det palestinska folket (UD, 2014 a, s.12). Dessa framgångar inom det palestinska stadsbyggandet har bidragit till stärkta institutioner och förbättringar inom rättsväsendet, vilket exempelvis en successiv ökad yttrandefrihet vittnar om (UD, 2014 b, s.3). Hur Basic Law i praktiken har applicerats är dock fortsatt problematiskt för Palestina. Detta till stor del på grund av mångfalden av partipolitiska rättsvärderingar med motsättningar vilket bidrar till att lagen om frihetsberövande inte alltid efterföljs. Det här leder i sin tur till existensen av olik reglerade häkten där generellt endast 10 % av de i häkte eller fängelse har fått en fällande dom. Fängelserna är också undermåliga hos såväl Hamas som PA vilket Palestinas svaga ekonomi har bidragit till (UD, 2014 a, s.7-8) Palestinas spretigt rättsliga struktur leder också till att samarbetet mellan polis, åklagare och domstolsväsendet fungerar dåligt och de inbördes rättsliga institutionerna är oklara (UD, 2014 a, s.8). I samband med det här flyttas dessutom flera civilrättsliga mål till domstolar som endast är erkända inom de religiösa samfunden då de tillerkänns egen jurisdiktion, i synnerlighet vad gäller familjerättsmål. På grund av det osäkra läget i Gaza har PA valt att dra tillbaka

civilpolis och sitt rättsväsende i Gaza vilket människorättsorganisationer varnar för banar väg till ett rättsväsende allt med baserat på sharia-lag. För att komma förbi den juridiska röran så är det enligt den palestinska "judiciary authority law" presidenten i Palestina som kan avgöra domar i egenskap av högsta instans inom rättsväsendet (UD, 2014 a, s.9). Det här har dock lett till ett mycket svagt rättsväsende där domstolarna ibland utsätts för otillbörlig inblandning av den exekutiva makten (UD, 2014 a, s.8). Att PA misslyckats med att upprätthålla en väl fungerande rättsstat kan konstateras då man; ej gjort tillräckligt för att stoppa och rättsligt döma de palestinska milisernas raketbeskjutningar av Israel, accepterat utomrättsliga avrättningar samt därför att ingen inom Hamas och PAS säkerhetsorgan rättsligt ställt till svars för dessa förbrytelser (UD, 2014 a, s.10). Enligt Basic Law ska dessutom alla medborgare oavsett ras, religion eller kön åtnjuta lika rättigheter, vilket Palestina ofta får kritik för att inte uppfylla. Ett exempel är att enligt Human Rights Watch så hanterar PA våld i hemmet mycket dåligt. Detta bland annat då det saknas lagstiftning som förbjuder kvinnovåld eller våldtäkt inom äktenskapet samt att våldtäktsmän som gifter sig med sitt våldtäktsoffer i vissa fall blir frikända (UD, 2014 a, s.17). Dessa typer av strukturella diskrimineringar är något Palestina måste bygga upp en rättssäkerhet runt för att kunna efterfölja sin egen lag som alltså bottnar i ett erkänt legalt konsensus.

Sammanfattningsvis blir det möjligt att anse att Palestina upprätthåller en övergripande rättsstat för såväl de civila som för myndigheterna. Palestinas rättsstat är dock mycket dysfunktionell då det civilrättsliga skyddet stundom förbises samt att det inte har utvecklats ett tydligt ramverk med specifika lagar för att kunna leva upp till de generellt accepterade men brett formulerade lagar som finns. Även statsmaktens underkastning för rättsstaten förbises emellanåt som ett resultat av problematiken. Lagarna fungerar dåligt i praktiken då sedvänjor inte trätt i kraft än och lagarna inte fått utvecklats. Att detta till stor del bottnar i en intern stridighet mellan PA och Hamas är tydligt. Mycket tyder dock på att de rättsliga gemensamma sedvänjorna växer sig allt starkare. Som redogjorts för tidigare i analysen har den palestinska ämbetsmänna-och enhetsregeringen inrättat en försoningsöverenskommelse mellan Hamas och PA-inflytande Fatah i år 2014, vilket bidrar till en tydligare struktur. Därför är den senaste tidens progressiva överenskommelse ett stort steg mot etablerandet av en tryggare rättsstat, vilket syns konkret i en bättre fungerande yttrandefrihet. En ytterligare problematik för palestiniers rättsskydd är dock Israels utom- och inom rättsliga diskriminering av palestinier. Israeliska ockupationer, annekteringar och isolering har kommit att äga rum och således blir behörig domstol och lag en oklar fråga samtidigt som uppfyllanden av de mänskliga rättigheterna komplicerats. Gällande uppfyllandet av kriterium 8, en rättsstat, kan dock konsekvenserna av Israels inblandning möjligen bortses från, återigen hänvisat till det argument som Wennerström betonar "ingen rätt ur en orätt".

5 Sammanfattning

Vi har nu med hjälp av en ”normativ givet att-metod” analyserat om Palestina är en stat eller inte. Vi har analyserat det genom våra normativa glasögon som utgörs av vårt teoretiska ramverk för innebörden av begreppet stat. Vi motiverade väl varför vi valde de olika statskriterierna och valde sedan att applicera dem på Palestina. Analysen resulterade i intressanta resultat gällande ett rättfärdigande av Palestina som stat. Appliceringen av ramverket visade att ramverkets första kriterium uppfylls, en permanent befolkning finns. Vad gäller det andra kriteriet visade analysen på en existerande problematik gällande ett definierat territorium, det kan konstateras att ett territorium finns men att tydliga gränser saknas. Problematik uppstod även gällande kontrollen över territoriet på grund av Israelisk ockupation och motsättningar i den interna politiken. Analysen tyder på att Palestina uppfyller det tredje kriteriet då en regering finns oavsett intern problematik eller inte. Vidare betonar även analysen att Palestina kan ingå relationer med andra stater, både vad gäller utvecklingssamarbete och handelsavtal. I vissa fall begränsas dock Palestina eftersom att en del befogenheter saknas, exempelvis kan inte Palestina komma med egna inlägg till WTO pga. att ett fullvärdigt medlemskap saknas. Det sista analyserade kriteriet, en rättsstat, visade på att en övergripande rättsstat finns men att den kännetecknas av brister och problematik. Det här gäller såväl den interna rätts säkerheten som problematik utmynnat från konflikten med Israel.

Uppfyllandet av en rättsstat samt montevideokriterierna ger incitament till en samhällsordning vilken kan ses som grund till det en stat vilar på. Ramverkets ytterligare kriterier under FN-stadgan samt Våldsmonopolskriteriet visade sig nämligen delvis bygga på att rättstatskriteriet uppfylls då en rättsstat utgör en grundläggande struktur för uppbyggandet av lagar och regler, för bland annat reglering av våld och rättvisa. Därför valde vi i analysen att avgränsa oss genom att endast empiriskt pröva kriterium 1-4 och 8.

Anledningen till detta utfall anser vi framförallt bero på att vi under vårt arbete valde att operationalisera begreppet rättsstat ur ett perspektiv som syftade till det legala upprätthållandet av grundläggande mänskliga rättigheter, vilket i analysen visade sig vara en problematisk brännpunkt för Palestina. Därav berördes indirekt vårt kriterium om ”folkets lika rättigheter” från FN-stadgan då det syftade till att analysera demokratiska visioner som exempelvis de mänskliga rättigheterna. Likaså berördes även FN-stadgans andra kriterium – ”Suveränitetsrespekt genom fredlig kommunikation och avhållsamhet från våld”. Detta då konflikten mellan Israel och Palestina bidrog till att Palestinas rättsstat inte fungerande i upprätthållandet av de mänskliga rättigheterna då kriteriet om suveränitetsrespekt visade sig relevant och problematiskt i både Palestinas och Israels handlande.

Även ”våldsmonopolkriteriet” berördes då våldsamma strider från olika etablerade organisationer samt från Israel gjorde det svårt för Palestinas rättsstat att inneha ett våldsmonopol. Även här kunde det dock konstateras att politiskt arbete mot ett våldsmonopol i Palestina börjar infinna sig. Sammantaget ur dessa insikter så kanske ett nytt kriterium om ”Värnandet av mänskliga rättigheter” skulle kunna jämkas ur de fyra kriterierna ”rättsstat”, ”våldsmonopol” samt de ur båda kriterierna från FN-stadgan. Det skulle dock krävas ytterligare forskning för att visa detta påståendes generella giltighet för statsbegreppet då vi i denna studie enbart analyserat utifrån Palestinas situation. Vi anser det dock mycket troligt att våra kriterier är användbara var för sig i andra analyser då de trots allt besitter vissa olikheter i vårt teoretiska ramverk och således kanske spelar olika stor roll i olika fallstudier.

Resonemang kring Palestinas suveränitet och statslegitimitet har visat sig vara relevanta i denna normativa analys vilket framgått av vårt ramverk och vår analys. Detta tycker vi är en intressant observation då det kan bidra till vidare normativ forskning för att granska värdena suveränitet och legitimitet i förhållande till Palestina och andra stater.

Vi såg att Palestina har incitament till att uppfylla alla kriterier för en stat men har viss problematik, delvis bottnad i konflikten mellan Israel men även bottnad i konflikter inom landet. Mer om detta i följande slutsats.

5.1 Slutsats

Vår analys visade att statskriteriet gällande en ”rättsstat”, ”våldsmonopol” samt de båda kriterierna ur FN-stadgan kom att kretsa kring Palestinas upprätthållande av de mänskliga rättigheterna då alla de 4 kriterierna berördes i analysen av de mänskliga rättigheterna under ”rättsstat”. Uppfyllande av mänskliga rättigheterna för den palestinska befolkningen verkar Palestina ha problem med vilket även försvåras av Israels inblandning. Vi ser dock att Palestina aktivt arbetar med att stärka detta och incitament tycks finnas inom landet, men gällande ett långsiktigt fredligt samarbete med Israel ser det mörkare ut då det inte är något som Palestina explicit kan kontrollera. Ett erkännande av Palestina kan alltså falla tillbaka på argumentet ”ingen rätt ur en orätt”, och där blir frågan ytterligare subjektiv i hur man väljer att belysa konflikten. En omfattande sådan analys finns det dock inte plats för i denna studie. Denna observation kan tolkas vara bevis på att vi hittat ett från början ”osynligt statskriterium” som kan komma att komplettera vårt framtagna ramverk i analysen kring om Palestina är en stat. Det här kom till att belysas särskilt tydligt i analysen av ramverkets andra kriterium, ett definierat territorium. Palestina visade på avsaknad av ett definierat territorium vilket kunde försvaras med att Israel inte heller kunde definiera sitt territorium. Det här blev ett intressant resultat då det konkret visade att definitionen av en stat förutsätter ett visst typ av kringliggande klimat runt landet. Det vill säga att Palestinas vara eller

icke vara är beroende av Israels agerande. Det är alltså möjligt att anta att oenigheter gällande territorium enheter emellan försvårar erkännandet av en stat. Således blir detta något att ta i beaktning vad gäller Palestina som har en konflikt med grannen Israel. För fortsatt forskning skulle det vara intressant att analysera det här vidare. Kan Palestina motsvara kriterier för en stat då de har Israel som granne? Samtidigt väcks då frågan – ”Varför är Israel mer generellt erkänt än Palestina?”.

Med andra ord är vårt sammanställda ställningstagande i frågan om Palestina är en stat ”Nja”. De kriterier som i vår analys är i synnerlighet problematiska för Palestina är kriteriet om ett definierat territorium samt kriteriet om en rättsstat. En förbättring av rättsstaten tycks på senare tid skett med viss framgång, i synnerlighet efter överenskommelsen mellan Hamas och Fatah. Palestina har dock fortfarande stora problem med att komma överens med Israel samt brister i tillgodoseendet av de mänskliga rättigheterna vilket försvårar Palestinas uppfyllanden av våra kriterier för en stat. Denna slutsats av oss kan dock diskuteras med anledning av argumentet ”ingen rätt ur en orätt” som kan vara relevant för ett ställningstagande, vilket även åsikter kring ”vad som är hönan och vad som är ägget” i konflikten kan vara. Vår analys visar att Palestina kan anses vara en stat om man anser att de lyckats förbättra de mänskliga rättigheterna tillräckligt mycket under senaste åren samt om man anser att Israels iblandning ursäktar Palestinas bristande statskaraktär. Men anser man att Palestinas kompletta uppfyllande av mänskliga rättigheter krävs samt ett utan tvekan definierat territorium, oberoende av rådande omständigheter, som relevant så menar vi att Palestina inte bör betraktas som en stat. Dock rymmer denna studie inte en sådan analys. Vi kan dock ana att det finns andra generellt erkända stater som också är bristfälliga på dessa punkter.

Vi anser det i framtiden relevant att göra en utredning om politiska bakomliggande åsikter hos länder då ställningstaganden rörande ett erkännande av Palestina sker. Somliga kanske anser att man bör erkänna Palestina på grund av ideologiska uppfattningar eller på grund av att förbygga en ljusare framtid för Palestinas utveckling, oberoende vad en stat faktiskt är. Dessa funderingar som uppkommit i och med vårt studie kräver dock vidare forskning.

6 Referenser

- BBC, 2014. "Profile: Hamas Palestinian movement", [Elektronisk].
<http://www.bbc.com/news/world-middle-east-13331522>. Hämtdatum: 2014-11-25.
- Badersten, Björn, 2006. *Normativ metod - Att studera det önskvärda*. Lund: Studentlitteratur.
- Bazian, Hatem, 2014. "The indigenous Palestinians", *Harvard International Review*, vol:35 nr:3 s:40-43.
- Bring, Ove, 2005. *FN-stadgan och världspolitiken - Om folkrättens roll i en föränderlig värld*. 4 uppl. Stockholm: Norstedts Juridik AB.
- Eek, Hilding - Ove Bring - Lars Hjerner, 1987. *Folkrätten - Staternas och de mellanstatliga organisationernas rättsordning*. 4 uppl. Stockholm: Nordstedts Förlag AB.
- Esaiasson, Peter – Mikael Gilljan – Henrik Oscarsson – Lena Wägnerud, 2012. *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4 uppl. Stockholm: Nordstedts juridik.
- FN - FN-förbundet UNA SWEDEN, Hemsida, [Elektronisk] 2012. "FN-förbundet välkomnar stärkt observatörsstatus för Palestina." Tillgänglig: <http://www.fn.se/press/arkiv/2012/fn-forbundet-valkomnar-starkt-observatorsstatus-for-palestina/> Hämtdatum: 2014-12-10.
- FN - FN-förbundet UNA SWEDEN, Hemsida, [Elektronisk] 2014 a. "FN:s medlemsländer." Tillgänglig: <http://www.fn.se/fn-info/om-fn/fns-medlemslander/>. Hämtdatum: 2014-12-10.
- FN - FN-förbundet UNA SWEDEN, Hemsida, [Elektronisk] 2014 b. "Förenta Nationernas stadga och stadga för den internationella domstolen." Tillgänglig: <http://www.fn.se/fn-info/om-fn/fn-stadgan/>. Hämtdatum: 2014-12-01.
- FN - FN-förbundet UNA SWEDEN, Hemsida, [Elektronisk] 2014 c. "Om FN". Tillgänglig: <http://www.fn.se/fn-info/om-fn/>. Hämtdatum: 2014-12-01.
- FN. Svenska FN-förbundet, Hemsida Palestina [Elektronisk] 2013, "Palestina". Tillgänglig: <http://www.globalis.se/Konflikter/Palestina> Hämtdatum: 2015-01-23.
- Fredriksson, Rolf, 2014. "Oppositionen kritisk till ett erkännande av Palestina", *SVT nyheter*, [Elektronisk]. <http://www.svt.se/nyheter/sverige/regeringen-erkanner-palestina-idag> Hämtdatum: 2014-11-25.
- Hettne, Björn, 1992. *Etniska konflikter och internationella relationer*. Studentlitteratur: Lund.
- Loman, Stina, 2014. "135 stater har erkänt Palestina", *Sveriges radio*, [Elektronisk].
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6004922>
Hämtdatum: 2014-11-25.

- Matheson, Craig, 1987. "Weber and the classification of forms of legitimacy", *The British Journal of Sociology*, vol:38, nr:2, s.199-215.
- OCHA - United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, Hemsida, [Elektronisk] 2014. "Occupied Palestinian Territory: Gaza Emergency". Tillgänglig:
http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_sitrep_28_08_2014.pdf.
Hämtdatum: 2014-12-14.
- Ohlsson, Birgitta, 2014. "Omoget och förhastat erkännande av Palestina". [Elektronisk]. <http://www.folkpartiet.se/politik/nyhetsarkiv/omoget-och-forhastat-erkannande-av-palestina/> Hämtdatum: 2014-12-16.
- Olsson, Karl Viktor, 2009. "Palestinsk ansökan till WTO". *SVD näringsliv*.
http://www.svd.se/naringsliv/palestinsk-ansokan-till-wto_3608111.svd
Hämtdatum: 2014-11-26.
- Persson, Sune. "palestinska myndigheten", *Nationalencyklopedin*,
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/palestinska-myndigheten>,
Hämtad: 2014-12-10.
- Ryngaert, Cedric – Sven Sobrie, 2011. "Recognition of states: International Law or Realpolitik? The practise of Recognition in the Wake of Kosovo, South Ossetia, and Abkhazia" *Leiden Journal of International Law*. s. 467-490.
- Shaw, Malcolm N. 2003 International law. Cambridge: Cambridge university press. vol:5, s.178-181. E-resurs.
- Strömholm, Stig. "rättsstat", *Nationalencyklopedin*,
[http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/rättsstat](http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/rattsstat), hämtad 2014-12-15
Hämtad: 2014-12-07.
- SvD – Svenska Dagbladet, 2008 a. "Ryssland bröt mot FN:s våldsförbud", [Elektronisk]. http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/ryssland-brot-mot-fns-valdsforbud_1663859.svd. Hämtdatum: 2015-01-23.
- SvD – Svenska Dagbladet, 2008 b. "USA erkänner Kosovo", [Elektronisk].
http://www.svd.se/nyheter/utrikes/usa-erkanner-kosovo_883645.svd.
Hämtdatum: 2014-12-16.
- Teorell, Jan, 2007. *Att fråga och att svara - Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber AB.
- UD – Utrikesdepartementet, Regeringskansliet, 2014 a. *Mänskliga rättigheter på de ockuperade palestinska områdena 2007*. [Elektronisk]
http://www.manskligarattigheter.se/dm3/file_archive/080317/6add205695d0d40ced55e8df976ec541/Palestinska%20omr.pdf. Hämtdatum: 2014-12-06.
- UD – Utrikesdepartementet, Regeringskansliet, 2014 b. *Mänskliga rättigheter på de ockuperade palestinska områdena 2011*. [Elektronisk]
<http://www.manskligarattigheter.se/DownloadCountryReport/Get/?f=DM5%2fMellanostern+och+Nordafrika%2fPalestinska+omr%2c3%a5dena%2c+MR-rapport+2011.pdf>. Hämtdatum: 2014-12-06.
- UD - Utrikesdepartementet. Regeringskansliet, 2014 c. *Strategi för Sveriges Internationella Utvecklingssamarbete avseende Palestina 2015-2019*. [Elektronisk] <http://www.regeringen.se/content/1/c6/24/92/92/81dcf042.pdf>
Hämtdatum: 2014-12-06.
- USUN - United States Mission to the United Nations, Hemsida, [Elektronisk]. 2012. "Explanation of Vote by Ambassador Susan E. Rice, U.S. Permanent Representative to the United Nations, Following UN General Assembly Vote

- on Palestinian Observer State Status Resolution.” Tillgänglig:
<http://usun.state.gov/briefing/statements/201226.htm> Hämtdatum: 2015-12-10.
- Wallström, Margot, 2014. “Därför erkänner Sverige I dag staten Palestina.”,
[Elektronisk]. <http://www.regeringen.se/sb/d/19232/a/249214> Hämtdatum:
[2014-10-16].
- Wæraas, Arild, 2007. “The re-enchantment of social institutions: Max Weber and
public relations”, *Public Relations Review*, vol:33, nr:3, s.281-286.